

Opgave 1

Successiewet: ergernis bij erfenis

Mensen die een erfenis ontvangen (erfgenamen) moeten over die erfenis belasting betalen. Die belasting (erfbelasting) is geregeld in de Successiewet. In 2009 vond er een discussie plaats over een wijziging van die wet. Hieronder staat een overzicht van de Successiewet zoals die gold in 2009 en een overzicht van de Successiewet zoals die is gaan gelden in 2010.

Informatie over de Successiewet 2009

- Erfgenamen betalen belasting over de belastbare erfenis.
- De belastbare erfenis wordt als volgt berekend:
belastbare erfenis =
geërfde bezittingen – geërfde schulden – vrijstellingsbedrag
- Er zijn verschillende vrijstellingsbedragen:
voor de partner van de overledene € 532.570
voor kinderen van de overledene € 10.323
- De verschuldigde belasting wordt berekend volgens een schijventarief. Voor de partner en kinderen is dat als volgt:

het deel van de belastbare erfenis	wordt bij de partner belast tegen	wordt bij kinderen belast tegen
van € 0 tot en met € 22.763	5,0%	8,0%
van € 22.764 tot en met € 45.519	8,0%	12,8%
van € 45.520 tot en met € 91.026	12,0%	19,2%
van € 91.027 tot en met € 182.042	15,0%	24,0%
van € 182.043 tot en met € 364.073	19,0%	30,4%
van € 364.074 tot en met € 910.163	23,0%	36,8%
boven € 910.163	27,0%	43,2%

Informatie over de Successiewet 2010 (Alleen relevante veranderingen zijn vermeld.)

- vrijstellingsbedragen:
voor de partner van de overledene € 600.000
voor kinderen van de overledene € 19.000
- schijventarief:

het deel van de belastbare erfenis	wordt bij de partner belast tegen	wordt bij kinderen belast tegen
van € 0 tot en met € 125.000	10,0%	10,0%
boven € 125.000	20,0%	20,0%

Een deskundige van het Ministerie van Financiën zegt dat veel erfgenamen na de wetswijziging minder erfbelasting gaan betalen. Dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd doordat de verlaging van toptarieven kan leiden tot een verhoging van de opbrengst van de erfbelasting.

Bovendien verwacht de deskundige inverdieneffecten; de daling van de opbrengst van de erfbelasting wordt naar verwachting voor 50% terugverdiend uit andere belastingen dan de erfbelasting.

Een criticus zegt dat in andere Europese landen erfenissen minder zwaar worden belast dan, onder beide stelsels, in Nederland. Hij vindt dat in elk geval de progressie in de Successiewet moet verdwijnen. Een andere criticus zegt dat de Successiewet helemaal moet worden afgeschaft en dat de gemiste belastingopbrengsten meer dan volledig terugverdiend worden uit andere belastingen dan de erfbelasting.

In 2009 overlijdt de echtgenoot van mevrouw van der Pluijm. Mevrouw van der Pluijm is de enige erfgenaam. De erfenis bestaat uit de volgende delen:

- het woonhuis met een waarde van € 490.000;
- antieke inboedel met een waarde van € 140.000;
- aandelen en spaargeld met een totale waarde van € 170.000;
- een schuld van € 50.000 euro.

Volgens de Successiewet 2009 betaalt mevrouw van der Pluijm aan erfbelasting (afgerond) € 28.795.

- 2p 1 Bereken het bedrag dat mevrouw van der Pluijm aan erfbelasting betaald zou hebben als de Successiewet 2010 zou gelden.

Volgens de Successiewet 2009 betaalt mevrouw van der Pluijm een marginaal tarief van de erfbelasting van 19% bij een gemiddeld tarief van 3,8%.

- 2p 2 Hoeveel zou voor mevrouw van der Pluijm volgens de Successiewet 2010
- a het marginale tarief van de erfbelasting en
 - b het gemiddelde tarief van de erfbelasting bedragen.
- Geef bij a een toelichting en bij b een berekening.

- 2p 3 Leidt een verhoging van de vrijstellingsbedragen tot een grotere of tot een kleinere progressie bij de erfbelasting? Verklaar het antwoord.

- 2p 4 Leg uit dat een verlaging van toptarieven kan leiden tot een verhoging van de belastingopbrengst.

Een belastingbeginsel is de grondslag waarop belasting geheven wordt. Wordt er al dan niet belasting geheven en welk tarief wordt toegepast?

In de Successiewet 2009 en in de Successiewet 2010 zijn enkele belastingbeginselen herkenbaar:

- beginsel van bevoorrechte verkrijging
Voor een erfenis hoeft de erfgenaam eigenlijk niets te doen, die wordt hem als het ware in de schoot geworpen. Dit moet tot uitdrukking komen in de door de erfgenaam te betalen belasting.
- welvaartsbeginsel
Belasting moet zo geheven worden dat deze de groei van de welvaart in een land zo weinig mogelijk schade toebrengt.

- 4p 5 Beschrijf bij elk beginsel afzonderlijk of dat beginsel bij de Successiewet 2010 vergeleken met de Successiewet 2009, sterker of zwakker wordt toegepast. De beschrijvingen moeten passen in de gegeven context. Gebruik ongeveer 100 woorden.